

↓ Veľká Rača

Pavel Chrenčík ✖ foto: autor

Páni, dnes servírujeme riadnu dávku strminy a terénu. Pri spoznávaní slovenských trailov sa Veľká Rača obísť jednoducho nedá a zaručujem vám, že kto ju sponuje nezabudne. 1236 metrová dominanta Kysúc je známa nielen lyžiarom ale aj DH jazdcom. Jej poloha na severe Slovenska je každému jasná. Je súčasťou pohoria Kysucké Bezkydy a tie sú zároveň chránenou krajinou oblasťou, čiže vzorové správanie každého bajkera je samozrejmosťou.

a Kysuce

Najrozumnejší čas k vizite je asi od mája do konca októbra. Tu viac ako inde záleží, aká dlhá je zima na severe a kedy sa roztopí posledný sneh a vyschnú traily. Každý zasvätený vie o miestnej jazdovej trati, presne tej, kde sa konáva zjazdový pohár (SPDH). Variant k jazdeniu je viacero a my si opíšeme naozaj ťažkú, dokonca medzinárodnú trasu,

keďže pôjde kúsok po poľskej strane a spomenieme aj niekoľko možností kadiaľ to pustiť dole. K záveru pridáme zopár miest, ktoré na Kysuciach radšej obídite.

Všetko sa to začína v dobre známej dedine Oščadnica. Trasa je plánovaná ako okruh a tam, kde vyštartujeme aj skončíme. GPS súbor spolu so všetkými podstatnými informáciami

do vašej navigácie je, ako inak, na www.karpatybybike.wz.cz. V žiadnom prípade nepodceňujte dobré zásoby vody a energie. Nech je moja megakríza na hrebeni dobrým poučením, že základ dobrého jazdenia je aj v príprave. No ale hovorte to, keď letíte z roboty a rovno sadnete na bajk, aby sa to všetko stihlo za dobrého svetla na zdokumentovanie... „Poznáme své lidi“ a odtrpel si to neraz takmer

každý z nás bajkom „postihnutých“.

Vráťme sa ale na začiatok – do Oščadnice, nášť tu parkovanie, ubytovanie alebo trebárs aj občerstvenie nerobí žiaden problém. Turisticky atraktívne Kysuce sa prispôbili veľmi rýchlo a ponuka služieb je na Slovenské pomery veľmi slušná. Orientáciu uľahčuje turistické značenie po celej 35 kilometrovej

trase s prevýšením tisíc tristo metrov. Popredu vravím o extrémnych stúpaniach a čísla vôbec nekorešpondujú s náročnosťou smerom hore. Kto neznáša lepenie brady k predstavcu a najťažší mysliteľný prevod – bude sklamaný. Naopak, kto nerád pusť kožu zadarmo a len tak zo sedla nezostúpi – je na správnej adrese.

Do terénu sa dostaneme po

trail mesiac

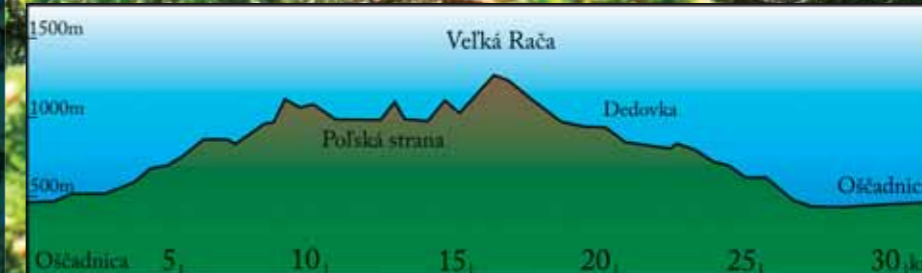
nevyhnutnom asfaltovom prológu. Cesta je značená aj červeným cykloturistickým značením, ktoré nás stúpaním dovedie do bohom zabudnutej osady s názvom Švančarovci. Čiže z Oščadnice na Vyšnom konci zatočíme na „ypsilone“ doľava a stúpame po autobusovú zastávku, tu nás netrežlivo očakáva zelená turistická značka. Za Švančarovcami nasleduje prudká terénna zväžnica po lúke, ktorá pokračuje lesom. To, že je pravidelne hnojená stádom oviec prezrádza výdatný odér, ktorý útočí na zadychčaná pľúca asi kilometer po lúku. Ovčie zostatky sa do dežénu vlepia silou dobrého lepidla a pri krátkom zjazdíku pekne ofrkajú fejs. Aká to nádhra s predponou „zaručene BIO“. Pravá tvár zelenej značky sa ukáže hneď po rozohnaní ovčieho stáda (na dvojkoľsových pastierov pozerajú zvierence spolu s bačom s miernou nevôľou...). Kruté stúpanie vymletou zväžnicou dáva zabráť a balancovanie nad kanálom ešte pridá na obtiažnosti. V podobnom scenári pokračujeme aj naďalej a za, ako inak, prudkým úsekom popri rú-

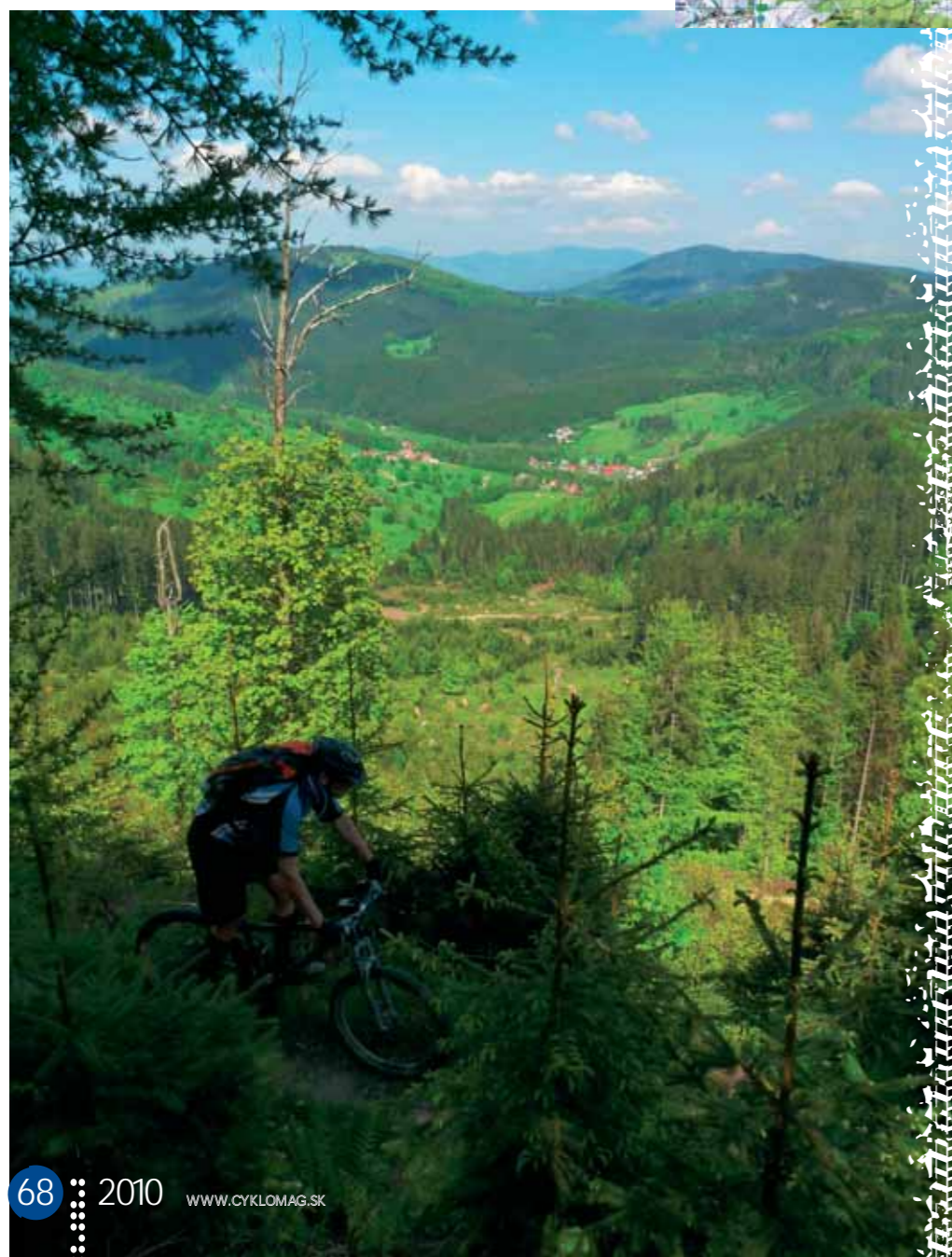
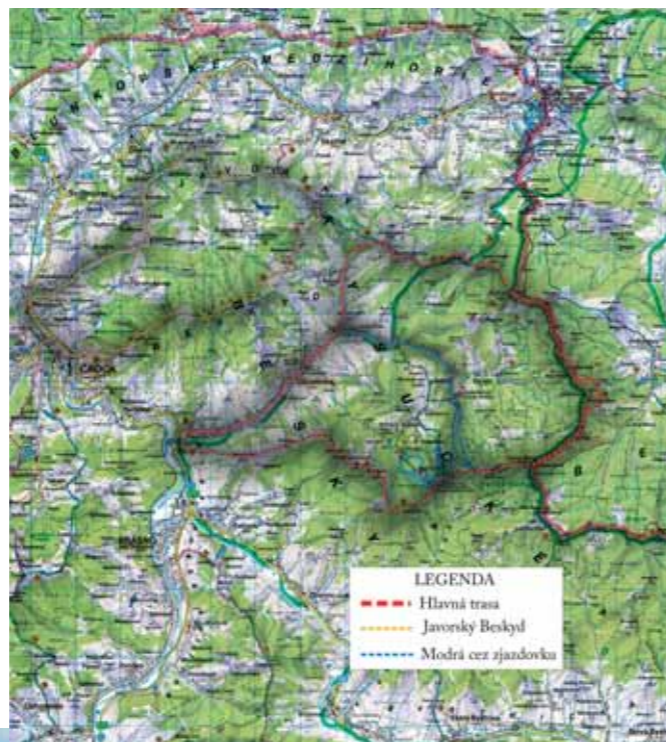
banisku sa zosinglieva. Všetko to dá poriadne zabráť, no dá sa to s dobrou technikou jazdy a kondičkou výjsť.

Z batohu vyberám predposlednú tyčinku a voda z rezervoáru rapídne ubúda. Toto nie je dobrá vyhládka, však ešte len začíname. Dnes je pekný úpek a trafili sme jeden z mála neupršaných dní v máji. Vzhľadom na mimoriadne zrážkovú jar je blata prekvapivo málo. Úplnému vyschnutiu našich tiel zabraňuje tieň lesa, v ktorom sme zatiaľ aspoň zčasti chránení. Nadmorská výška sa prehupne cez tisícku, čo značí, že hlavný hrebeň nemôže byť ďaleko. Posledných sto metrov na kopec Kykula (1087 m) je výživných aj po terénnej stránke, keď do prudkého singla stromy hádžu pod kolená (lepšie povedané kolesá) miesto polien korene. Z Oščadnice to robí výškový rozdiel asi šesťsto metrov a bolo ich veru riadne cítiť. Naivne dúfam, že hrebeňovka bude spanilá jazda po ľahko pohupujúcom sa chodníčku. Červená turistická značka je po samotnú Veľkú Raču vodítkom.

Poznáte ten pocit, keď ťažko nastúpané metre bez zmyslu padajú, aby boli vzápätí vykúpené ešte ťažším stúpaním? Určite hej a tu to je akoby na dennom poriadku. Po každom pohnu je zjazdík príliš krátky na vychutnanie a nasledujúce štvranie do prudkých stojok vysaje kus po kúsku zvyšky zle doplnenej energie. Je mi jasné, že s poslednou tyčinkou to nezachránim a telo postupne aplikuje bezpečnostný „save móď“. X-té klesanie a stúpanie podlamuje psychiku a navyše mi už dochádza voda. Pekne som si to zavalil, veľmi múdro chlape nešťastný – komentuje kolega. Najprudšie úseky bez hanby tlačím a sledujem Paedra ako křčovito bojuje s výškovými metrami. Terén dosť pripomína fantastické Javorníky, charakterom aj podkladom. Tie susedia s Kysuckými Bezkydmi zo západnej strany. Pomaly ale isto sa dostávame na poľskú stranu a zľava traverzujeme hlavný hrebeň. Nádherný úsek s perfektnými posážami a výhľadom dodáva do nôh trocha vzpruhy. Nechýba pekné kľučkovanie úzkym chodníkom na „rowerí gorskom“ – tak sa povie horský bajk po poľsky. Podmočené úseky sú premostené drevenými doskami a táto jednoduchá finta by sa zišla aj u nás na nejednom mieste. Pre úplnosť a lepšiu orientáciu traverzujeme vrch na mape značený ako Veľký Príslop.

Srdce mi od radosti poskočí v momente, keď zbadáme vyvierajúci prameň z popod rúbaniska. Voda z neho nechutí obzvlášť dobre ale som v situácii, kedy by som vypil aj mŕtvemu z ucha. Bohužiaľ, štádium dehydratácie mojej telesnej schránky je za pomyselným bodom šťastného návratu. Telo neplánuje opustiť núdzový režim a po poslednej zásobe sladkostí pokračujem ďalej v nerovnom boji s kopcami. V lesnom priereze zbadáme zlatý kliniec programu – Veľkú Raču, vyzereá to na ďalšiu brutalitu – podľa GPS takmer tristo výškových metrov. Dnes si vychutnám kalich horkosti do dna, nasleduje totiž prudký, asi desať minútový úsek, ktorý je rozoraný lesnou ťažbou. Majstri s motorovými pilami a traktormi sa tu s tým moc nepárajú a z turistického chodníka je tankodrom. Úpätie Rače po vrchol hodnotím ako hranicu, čo sa dá na vysokozdvihových trailových mašinách vydupať (s prestávkami na vydýchanie). Tesne pod vrcholom sa otvára tristo-

šesťdesiat stupňový panoramatický výhľad hodný nadmorskej výšky cez tisícvesto metrov. Na vrchole je aj chata, no netuším, či je na sto percent v prevádzke. Vidno rozľahlé pohorie Kysúc a Beskyd na Slovenskej aj Poľskej strane. Tmár som od únavy zabudol povedať aj české Moravsko-slezské Bezkydy. Sme tu takmer sami a hlavná turistická sezóna ešte nedotiahla haldy športuchtivých jedincov, čo znamená prázdne chodníky pri zjazde. Naplánovali sme si dnes začiatok klesania po Zelenej dolu po sedačkovú lanovku, všetkým známu „snow paradise“. Krásny úsek cez kosodreviny vystrieda extra rýchly zjazd lesom okorenený prudkými zákrutami a kameňmi. Hustý Bezkydský les vystriedajú lúky za zjazdovkou tu atakujeme dnešnú maximálku. Pri turistickom hříbiku berieme modrú značku smer Laliky. Variant zostupu je niekoľko a niektoré popravde povedané nezodpovedajú obetovanej námahe vrazenej do výjazdu. Dnes by som sa však po tejto skúsenosti určite vyhol modrej značke vedúcej na Laliky, ktorá je navyše aj zle zakreslená v mapách alebo pravdepodobne bola nedávno preznačovaná popri zjazdovke a stratil tu nastúpané metre bolo zbytočnou chybou. Za zjazdovkou je to len po asfalte dole, čo v rubrike „trail mesiaca“ nemá čo

hľadať. Náprava preto vyžadovala nový výjazd tentoraz s frajerkou.

Poľahky sme vystúpali Dedovku a so zaťatými zubami vydupeme s prestávkami ultraprudkú zjazdovku – napájame sa teda kúsok za spomínaným turistickým hříbikom a pre zmenu vyberáme modrú ponad Oščadnicu. Táto zmena je naozaj lepšia, ale určite by som ju nejazdil po výdatných dažďoch. Trasa je aj zaznačená a je po celý čas vedená lesným terénom. Z lesa vyleťme na lúky s peknou scenériou. Žiadne technicky ťažké úseky sa tu nekonajú, čo je pre milovníkov zjazdu škoda (malé vylepšenie a aj skrátenie trasy je prudká odbočka na žltú značku za Kalinovým vrchom). Skôr je to ideálne pre výlet s frajerkou – bajkerkou. Osobne by som si zo zjazdového menu vybral DH trať, aby to korešpondovalo s náročnosťou pri výjazde. Bez dropov ju zvládne aj ktorýkoľvek odľahčovaný bajk. K spokojnosti si tak vyberú všetci, aj skákací drtiči, takisto Xc-čkári a hádam aj frajerky. Malé odporúčenie po jazde: okosťujte Čiernu Horu v penzióne Fuňák, tri razy po sebe sme tam ochutnali úžasné pivo a to nebýva všade pravidlom!

Malým epilógom zhrniem ešte jazdenie na Kysuciach. Aby som bol úprimný a trochu schladil možnú návštevu tohto svojrázneho kraja. Spolu sme tam v rôznych zostavách pojazdili niekoľko iných výletov a nie celkom budú pasovať trailovo orientovaným jedincom. Lokality ako Jakubovský vrch nad Turzovkou (ten je ale súčasťou pohoria Javorníky), hrebeň Vojenného nad Terchovou alebo Javorský Bezkyd (okrem krásneho singlového zjazdu po červenej do Čadce) neprinášajú náročnejšiemu jazdci nič podstatné a navyše niektoré úseky sú doslova zdecimované lesnou ťažbou. Dokonca aj také, ktoré sú značené ako cykloturistické, a preto po vyťažení ich majú dať lesníci do poriadku. Aby som to spresnil – trasám tu chýba viac užívaní si terénnych singlov a plynulosť (flow), aké sú napríklad v Tríbeči, Malých Karpatoch a vlastne vo všetkých doteraz popísaných trailoch mesiaca. Stretneme sa v teréne! ✖

